

PROJEKT: HRAD GRABŠTEJN - ZAPOJENÍ NOVĚ OPRAVENÉHO HRADU
DO TURISTICKÉ NABÍDKY V EUROREGIONU NISA

Grabštejn

putování za renesancí

Turistický produkt

Sdružení pro obnovu a oživení státního hradu a zámku Grabštejn a jeho okolí

PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ

Turistický produkt Grabštejn

je interaktivní víceprvková stavebnice s variabilními možnostmi způsobu sklatby a stavby produktu. Umožňuje sezonní akcent. Jde tedy o stavebnici, od nabídky jednodenního výletu až po vícedenní pobyt, s cenovými nabídkami, tak že si potenciální návštěvník sám jednoduše vypočítá cenu. Produkt bude samozřejmě nabízen jako hotový mix prostřednictvím cestovních kanceláří.

Domníváme se, že jsme vytvořili dobrý, atraktivní a prodejný produkt a že cestovní kanceláře i jednotlivci jej zařadí do své nabídky a tím jej budou i aktivně propagovat. Velký význam je v rámci produktu přikládán internetové prezentaci. Tím bude dosaženo, aby se aktuální nabídka kulturních akcí dostala mimořádně rychle a aktuálně ke svému potenciálnímu návštěvníku.

1.1. Segmenty produktu

Cílová skupina pro turistický produkt Grabštejn – putování za renesancí jsou přesněji rodiny s dětmi a mládež v Euroregionu Nisa a přilehlých oblastech Saska a Čech. Je jistou tradicí, že turistická prezentace na českých hradech a zámcích stují v zásadě na třech hlavních skupinách obyvatelstva, které tyto památky navštěvují.

Rodinná turistika

Zájezdová turistika tuzemská, opřena o dva hlavní segmenty (seniorské zájezdy a zájezdy pro školy)

Zahraniční turisté

1.2. Marketingový název produktu – Grabštejn – putování za renesancí

1.3. Charakteristiku produktu

Z pohledu propagace jde o vícedenní produkt s několika poutavými výlety. Produkt používá kombinaci putování po nepříliš známých místech regionu s místy vyloženě známými. Region zapojen do globálnějších souvislostí tím, že v rámci třech hlavních výletů je vždy jeden z tzv. magnetů tur. Ruchu. Dvě místa u nás, jedno v Německu. Produkt by měl vést k prodloužení délky pobytu turistů v regionu, neboť to je jediná cesta k rozvoji a udržení turistické infrastruktury v regionu

Produkt je určen zejména pro rodiny s dětmi a mládež. Náročnost je tedy volena jako variabilní, s možnostmi volby - délka tras(y), převýšení, fyzické náročnosti, náročnost terénu i náročnost na vybavení. S ohledem na charakter krajiny nelze očekávat kvalitativně mimořádně náročné terény, obtížnost tras lze charakterizovat hlavně v jejich délce, kterou bude možno vždy korigovat.

Turistický produkt lze provozovat v podstatě celoročně, v okrajových částech hlavní letní turistické sezóny hlavně o víkendech. V zimě se předpokládá sezónní útlum a o provozování menší části aktivit. V zásadě jde ale o věc poptávky (doby prázdnin a doby volna)

Turistický produkt Grabštejn, putování za renesancí je velmi dobře dostupný – Z české strany vede 7 km před hrad Grabštejn, stěžejní místo produktu nově vybudovaná rychlostní komunikace z Liberce, která dále pokračuje do Prahy. Z Prahy lze Grabštejn dosáhnout za jednu a čtvrt hodiny. Z Liberce lze použít i vlakové spojení – trať 089 – Liberec – Zittau –

Varnsdorf. Nástupním místem pro putování může být Hrádek nad Nisou, Chotyně i Chrastava.

2. Hlavní turistické aktivity.

Když za renesancí, tak na Grabštejn a do jeho okolí.

Grabštejn totiž není jenom hrad a zámek mezi Libercem a Saskou Žitavou, na severní straně od Ještědu, ale také jeho divoké a romantické okolí. Během několika minut se můžete ocitnout z putování za historií v přírodě a nebo u vody. Můžete cestovat pěšky, vlakem nebo autem či na kole, Následujících pár typů na výlet vám má, doufáme, co nabídnout.

2.1. Hrad Grabštejn

Na základech mohutného donínského hradu vznikl přestavbou v 16. století renesanční zámek. Ač se dodnes nedochoval původní rozlehlý hrad a zámek celý, stále vévodí údolí řeky Lužické Nisy. V nedávné minulosti potkalo zámek to co v pohádce o Šípkové Růžence, tedy že téměř zarostl křovinami a byl zapomenut. Dnes je nikoliv díky polibku, ale díky tvrdé práci restaurátorů opět obnoven do původní krásy. Téměř celý zámek je pokryt sgrafitty, která měla navozovat pocit, že je vystaven z obrovských kvádrů kamene. Cennou perlou nejen hradu, ale celé české renesance je celoplošně vymalovaná kaple sv. Barbory, nejkrásnější renesanční kaple českého venkova. Hrad je přístupný od nejhlubšího sklepení až po ochoz hradní věže.

Přístupnost dobrá až mírně ztížená. Parkoviště cca 300 m. Hrad je částečně bezbariérový.

- Hrad Grabštejn má otevřeno od dubna do října denně, mimo pondělí od 9.00 do 18.00.
- Mimo tuto dobu na objednávku na ☎. 482724301 nebo mail grabstejn@volny.cz
- Další informace na www.grabstejn.cz

2.2. Městské muzeum v Chrastavě

Chrastava byla původně malou slovanskou vsí. V 16. století proměnila v horní město s kostelem, radnicí a mnoha roubenými a hrázděnými domy. Štolami byla provrtána Ovčí hora. Člověk se ze země snažil dobývat hlavně měď a stříbro. Řada domů podobných těm z renesance se zde zachovala dodnes, v jednom z nich je i **muzeum malíře Josefa Führicha**. Führich působil jako profesor na vídeňské malířské akademii, stal se velice uznávaným umělcem, ale přesto nezapomněl na svou rodnou Chrastavu.

Mohutná budova byla postavena již v šestnáctém či v první polovině 17. století jako panské sídlo šlechtice Johanna Nostitze. Kamenná stavba s více než metr silnými zdmi má dva velké klenuté sklepy, které se táhnou po celé délce budovy. Krásné klenutí mají také místnosti v přízemí. Chodba a hlavní výstavní místnosti jsou z doby renesance. V dobách, kdy budova sloužila jako zájezdní hostinec s ubytováním pro hosty, byly ve vedlejší budově stáje pro koně.

- přístupnost dobrá, téměř bezbariérové, parkoviště u muzea
- Muzeum je otevřeno denně od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00
- Objednávky, rezervace ☎ 048 / 5143 161, e-mail: info@chrastava.cz
- Další informace na www.chrastava.cz/muzeum/
- Hasičské muzeum Chrastava <http://hasickemuzeum.wz.cz>
- Otevřeno 1.4 – 31.10. so, ne 10.00 – 16.00 Mimo sezónu po dohodě na tel. 606812044

2.3. Muzeum Žitava – jedinečná Postní plátna a městská muzea

Žitava, město postních pláten, které dalo název i blízkému pohoří. První písemná zmínka pochází z roku 1238 a i na dnešním rázu města jsou dobře patrné známky jeho dřívějšího rozmachu, který přinesl především obchod, soukenictví a pivovarnictví. Jednou ze součástí městských muzeí je i Muzeum v kostele sv. Kříže, které obsahuje zejména jedinečnou renesanční památku evropského významu – Velké postní plátno.

- Přístupnost dobrá, parkoviště cca 300 m. Přístup pro invalidy mírně ztížený
- Muzeum je otevřeno denně od 10.00 do 18.00
- Objednávky a rezervace na ☎. +493583554790 (Německy) e-mail museum@zittau.de
- Další informace www.zittauer-fastentuecher.de/

Za návštěvu stojí ale i ostatní muzea a jedinečně dochované historické město Žitava

2.4. Muzeum betlémů v Kryštofově údolí

Kryštofovo údolí je dnes rázovitá horská obec s mnoha dochovanými roubenými domy. Roubený je i místní kostelík. Ač postaven až v letech 1683-86, nese četné renesanční prvky. To je dáno jednak tím, že ze dřeva se stavělo vždy poněkud postaru, jednak tím, že v odlehlém horském kraji se nové stavební styly prosazovaly pomaleji. Po ústupu dolování si místní horalé své živobytí nacházeli ještě obtížněji než dříve. Snad i proto zde vznikla tradice výroby betlémů. Ty dnes můžeme obdivovat v jedinečném muzeu. Obdivovat můžeme ale i umění místních hrnčírů a keramiků. V některých roubených stavbách lze strávit i noc, v horské vsi je i řada zajímavých penzionů.

- Přístup od parkoviště cca 30 m, přístupnost pro invalidy ztížená (1. patro)
- Objednávky a rezervace mimo návštěvní dobu na ☎ +42048 272 03 33
- Další informace na www.krystofovoudoli.cz
- S ohledem na charakter expozice je největší zájem o betlémy soustředěn na měsíce listopad - prosinec
- Otvírací doba 26.11 – 11.12. So, Ne 13.00 – 17.00
- 17.12. – 1.1. 10.00 – 17.00
- V tuto dobu je postaven také unikátní Jirův betlém

2.5. Klášter Cisterciáckého řádu St. Marienthal, St. Marienthal 1, D-02899 Ostritz

- Přístup od parkoviště cca 300 m, přístupnost pro invalidy dobrá
- Objednávky a rezervace mimo návštěvní dobu
- na ☎ +49 3 58 23 7 73 00
- Další informace na www.kloster-marienthal.de/
- Prohlídky klášterního areálu s průvodcem, kostela, kaple sv. Kříže architektonický model současného kláštera
- Koncerty v klášterním kostele
- Hornolužické pohoštění v historické klášterní restauraci
- Bohatá nabídka suvenýrů - devocionálií, dárkové předměty z Horní lužice, knihy, výrobky hudebního charakteru, ruční práce,

produkty klášterního zahradnictví a pekařství a.j. Vše k mání v "klášterním obchodě" /bývalý pivovar/

- Zařizujeme ubytování v klášteře St. Marienthal a v domech pro hosty Mezinárodního centra setkání
- Dovolená v klášteře
- Prohlídka historické pily a atraktivního předvedení
- Výstava "Energie-Werk-Stad/t/t" - získávání ekologických energií
- Prohlídka obnovené vodní elektrárny
- Výstava "Ora et labora"
- Prohlídka zahrady s biblickými rostlinami
- Provoz celoroční, s ohledem na různorodost nabídky nelze formulovat návštěvní dobou

2.6. Oybin – hrad a klášter, Burg und Kloster Oybin,

Hauptstraße 16, 02797 Kurort Oybin

- Přístupnost ztížená – výškové převýšení nutno překonávat po více než 100 m parkoviště cca 1 km. Přístup pro invalidy ztížený
- Hrad a klášter je otevřeno denně, listopad až březen 10.00 – 16.00 duben až říjen 9.00 – 18.00
- Objednávky a rezervace na ☎ +49 (035844) 73313 (Německy) kontakt e-mailem
- Další informace pod www.burgundkloster-oybin.de

3. Turistické a cykloturistické putování krajinou

3.1.1. Václavice – drobné krajinné památky

- **Smírčí kříž u bývalého kostela sv. Jakuba**
- Přístupnost ztížená – výškové převýšení cca 50 m od hlavní silnice a návsi.
- Přístup pro invalidy – při místní komunikaci, volně přístupno
- **Plastika sv. Jana Nepomuckého**

- Přístupnost dobrá – plastika při hlavní silnici v západním konci vsi.
- Přístup pro invalidy – při místní komunikaci, volně přístupno

3.1.2. Větrný mlýn u Uhelné

Ač již nemá lopatky poháněné větrem, vše ostatní je citlivě opraveno. V místní velmi větrné oblasti si dokážeme představit, jak mohl dříve pracovat.

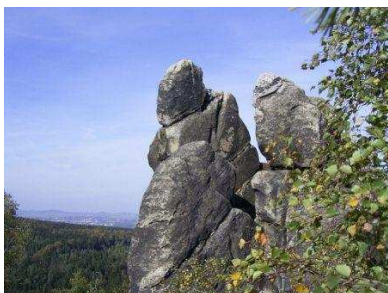
- Stojí volně v polích jako krajinný prvek
- Jak pro invalidy, tak pro všechny ostatní turisty se předpokládá dálková pohledová prezentace od hlavní komunikace k Uhelné

3.1.3. Lužické hory

Lužické hory jsou nevelké pohraniční pohoří, ležící zhruba uprostřed mezi Děčínem a Libercem v severních Čechách. Malá část pohoří na území Německa se nazývá Žitavské hory (Zittauer Gebirge). Pro putování za renesancí je nejzajímavější jejich nejvýchodnější část, s nástupem v Horním Sedle. Na výlety lze ale vyrazit i z Hrádku nad Nisou, Chotyně či Bílého Kostela

- Přístupnost ztížená – výškové převýšení a vzdálenost od komunikace často i několik km
- Parkoviště záchytné v Horním Sedle, odtud přístupno po turistické stezce Přístup pro invalidy je obtížný
- Další informace pod www.luzicke-hory.cz
- Lužické hory jsou zajímavé jako celek, k jednotlivým místům, které jsou turisticky zajímavá patří zejména:

Vraní (Krkavčí) skály

Jeden z nejzajímavějších a zároveň nejtajuplnějších skalních útvarů Lužických hor. V renesanci mohli lidé na skalní věže hledět většinou jenom zespu. Výstup na nejnámější masivy se podařil až na přelomu 19. a 20. století.

Popova skála

Pískovcový vrchol hory (565 m) do dále připomíná hradní zříceninu. Původní německý název Pfaffenstein (pískající kámen) hora získala podle tajemných zvuků, které vydávaly působením větru úzké kamenné štěrby četných skalisek. Vrchol hory, jehož dosažení bylo

dříve spojeno pouze pro nebojácné předchůdce dnešních horolezců, je dnes zpřístupněn pohodlným chodníkem.

Česká brána (Böhmisches Tor)

Údolím vedly v minulosti důležité zemské obchodní stezky mezi Čechami a Lužicí. Skalnaté pískovcové útvary zde po obou stranách údolí sestupují až k protékajícímu Bílému potoku. Na místě České brány se skalní útvary přiblížily natolik, že téměř uzavírají údolí. To je zde široké pouze natolik, že může stěží projet formanský vůz.

3.1.4. Andělská Hora

Dnes malá ves s několika historickými hrázděnými a roubenými domy, v 16. století zde stálo prosperující důlní město. Dodnes je patrné pravoúhlé založení náměstí a okolních „ulic“.

3.1.5. Panenská Hůrka

Nejrozsáhlejší důlní revír v Ještědském pohoří. Největší slávy dosáhlo původní městečko právě v renesanci. Ale hora se svého bohatství ale nezříkala lacino. Dolování bylo spojeno s obrovskou námahou a často i nebezpečím. Původem sašští havíři se k bohatství hory museli provrtat svými štolami. Nejvýznamějším zachovaným důlním dílem je Dědičná štola. Do vybudování štoly hrozilo neustálé zaplavování dolů, voda se musela neustále namáhavě čerpat. Celé generace havířů tak o podobné štolě nejprve snili, posléze ji pak díky finanční podpoře prozíravých Lužických měšťanů z velkých lužických měst začali kopat. Dokončení díla se ale ti, kteří stavbu započali nedočkali. To přineslo užitek až jejich potomkům.

3.1.6. Hrádek nad Nisou

Jen pomalu se po krutých husitských válkách vzpamatovával Hrádek nad Nisou, před válkami významné město na grabštejnském panství. Výhodná poloha na obchodních cestách se za války ukázala jako zhoubná, před procházejícími vojsky jej totiž nechránily hradby. Navíc renesanční období prosperity vystřídala další válka, tentokrát třicetiletá, která město poznamenala natolik, že dnes nemáme téměř žádné stopy na období renesance. Snad jen nepravidelný půdorys ulic kolem Honího náměstí a pár

nepatrných zbytků v kamenných přízemích a sklepeních domů by mohlo vyprávět staré příběhy z renesance.

Dům č.p. 73 Výšková nestejnorodost podlahy v přízemí a dnes sotva znatelné stopy po původní černé kuchyni v zadní části domu nám napovídají, že jde o jeden z nejstarších domů ve městě. Některé části by možná mohly vyprávět i o husitských válkách. Horní hrázděná část je ale mladší, až z období baroka.

3.1.7. Podstávkový dům

V dávných dobách žili lidé v domech, ve kterých se vařilo na otevřeném ohništi. Od renesance se již i

v městech a vesnicích začíná objevovat dům se světnicí, čili místností, ve které již není plno kouře pod stropem, ale oheň je uzavřen v peci a nebo v kachlových kamnech. Ty jsou vytápěny z vedlejší místnosti. Největší místnost domu se snižuje, dům pak někdy může být patrový. Horní patro pak nese podstávka, čili roubená nebo hrázděná konstrukce na dřevěných pilířích, které obepínají z vnější strany přízemí. Dům bývá v horách roubený, v podhůří hrázděný. Častá je i kombinace roubení s hrázděním. Některé části bývají i zděné. Desítky takových domů jsou i v okolí Grabštejna.

3.1.8. Pašerácká cyklostezka

Uhelná – Díky odlehle poloze se zde zachovala řada starých domů. Tradice hrázdění a roubení je zde udržována i díky tesařskému umu místních řemeslníků. Malá náves je prodchnuta duchem minulosti a je otevřena k výhledům do dalekého okolí.

Horní Vítkov – Cyklostezka s úžasnými výhledy se dále proplétá kolem vrcholků postupně se zvedajících kopců směrem k Jizerským horám

3.1.9. Ještědský hřeben.

Ještěd od severu vypadá úplně jinak, než od Liberce. Spolu s dvojevrcholem Hvozdu (Hochwald) vytvářejí obě hory a hřeben mezi nimi nezaměnitelné orámování celému regionu. Zeměpisci pojmenovali místní hory třemi názvy: Ještědskokozákovský hřbet, Lužické hory a Žitavské hory. Z nejvyšších vrcholků je dobře vidět, že jde vlastně o jediný protáhlý horský hřeben. Dnes jsou vrcholky hor dobře přístupné, ale v renesanci, kdy u nás začal vznikat zájem o cesty do přírody, byla cesta k vrcholům hor neuvěřitelné dobrodružství v panenské přírodě.

3.2. Pěší trasy

3.2.1. Nejméně náročná trasa

Kolem Trojmezí (cca 8 km), přes Porajów, Žitavu a Hartavu dvojnásobek velmi lehkým terénem – celá trasa je budována jako bezbarierová)

Putování začneme v Hrádku nad Nisou u nádraží ČD. Odtud můžeme po žluté turistické trase, nebo po cyklotrase 3039 dojet, či dojet ke Krystýně, bývalému zatopenému lomu na Lignit, dnes rekreačnímu areálu. Vlevo od jeho brány začíná nově vybudovaná cesta ze zámkové dlažby. Cesta se vine mezi umělým jezerem Kristýnou a Lužickou Nisou směrem

k Trojmezí. Od Trojmezí vede cesta dále k hraničnímu přechodu do Polska. Odtud lze pokračovat dále nově vybudovanou cestou podél Žitavské ulice zpět do Hrádku nad Nisou. Tip: Z hraničního přechodu Porajów lze pokračovat dále podobným bezbarierovým chodníkem do Polska a odtud po cca 1 km zpět do Německa. Přes německou Hartavu se lze vrátit pěším přechodem do Čech a zpět ke Krystýně. Cesta je značena jako malý okruh

Trojzemím a je dlouhá cca 8 km. Cesta je bezbariérová, bez většího převýšení a vine se romantickou krajinou podél řeky Lužické Nisy. Cestu vroubí řada zajímavých zastavení.

4.2.2. Méně náročná trasa

Výlet na hrad (cca 9 km nenáročným terénem)

Z Hrádku nad Nisou po žluté na Grabštejn, odtud dále podél grabštejského rybníka podél 80 dubů do Bílého Kostela, (ČD)

Typ pro náročnější turisty : Dále po žluté podél Dědičné štoly k Buku republiky a do Kryštofova údolí, zde buď přestup na MHD do Machnína (zastávka ČD) nebo pěšky po místní komunikaci podél Rokytky až k jejímu vyústění do Nisy. Odtud nahoru na hrad Machnín a do Andělské hory (ČD) nebo až do Chrastavy

3.2.3. Náročnější trasa

Do hor (cca 12 km náročnějším terénem)

Vede z Hrádku Loučné po modré tur. značce na Horní Sedlo, údolím Krásného Dolu po E3 k Tobiášově Borovici a Loupežnickému hradu. odtud zpět na modrou a po severní větvi modré značky na Popovu skálu a zpět do Hrádku nad Nisou

(tip pro náročné turisty – zpět je možno jít dále po A3 až přes Petrovice a Lückendorf a dále dle vlastního výběru hustou sítí značených turistických cest na Německé straně hranice k Hartavě a po pěším přechodu do Čech.

3.2.4. Nejnáročnější trasa

Z Lužických hor k Ještědu (cca 18 - 20 km náročnějším horským terénem)

Vede z Hrádku - Loučné po modré tur. značce na Horní Sedlo, hned na počátku údolí Krásného Dolu odbočuje po červené tur. značce E3 směrem k Hornímu Sedlu, Zde lze odbočit k Vraním (Krkavčím) skalám. Cesta ale pokračuje stále dále po červené značce podél horských chalup na Horním Sedle přes Kozí Hřbety a zvedá se přes Velký Vápenný směrem k Ještědu. Většina turistů své putování po hřebenové červené tur. značce ukončí u kaple sv.

Kryštofa, patrona poutníků nad Kryštofovým Údolím. Odtud je to necelou půlhodinku po značené tur. stezce do Křížan (ČD) nebo do Kryštofova Údolí (ČD, Liberecká MHD)

Tip pro nejnáročnější turisty: Hřebenová cesta je sjízdná i na kole. Je však nutno použít neznačené souběžné lesní cesty a trasu plánovat s cykloturistickou speciálkou 1:25000.

Ti nejzdatnější se takto mohou dostat z Hrádku nad Nisou až na Ještěd.

3.3. Cyklotrasy

3.3.1. Srdcem panství Grabštejn

(cca 23 km, méně náročná trasa běžným terénem)

(cyklotrasa č. 14) Hrádek nad Nisou– most přes Nisu v Loučné– Chotyně – bývalý mlýn (rekreační a sportovní areál u Nisy (stravování)

(cyklotrasa č.3059) Chotyně – odbočka ke Grabštejnu 300m - Václavice u bývalého kostela – možno odbočka ke smírčímu kříži cca 500 m směrem ke hřbitovu) – dálkové výhledy - Pekařka – Bílý Kostel (stravování). Odtud buď rovnou zpět po cyklotrase č. 25 na Bílý Kostel, Chotyni do Hrádku nad Nisou, nebo si výlet ještě prodloužit po cyklotrase č. 14 – 1 km směrem na Liberec vyústění Dědičné štolý, 3 km Chrastava

3.3.2. Přes hory a doly

(náročnější trasy lesními stezkami Lužických hor 12 km a více, dle variant)

cyklotrasa č. 25 Hrádek –Loučná u mostu – Horní Sedlo – odbočka po dálkové turistické trase E 3 – náročnějším horským terénem směrem k Havraním skalám, Krásnému Dolu a Tobiášově Borovici - odtud

- buď údolím Krásného Dolu zpět do Hrádku nad Nisou (cca 12 km)
- nebo po červené E3 lze dojet náročnějším terénem až do Petrovic/Lückendorfu – hraniční přechod do Německa a po husté síti značených cest na německé straně hranice zpět přes přechod v Hartavě do Hrádku nad Nisou
Zajímavostí je na německé straně nepočítaně. Krom četných skalních měst stojí za návštěvu Skalní hrad a klášter Oybin, zřícenina Karlsfried, město Žitava. O něco dále je to i do kláštera St. Marienthal Cestou lze obdivovat i úzkorozchodnou železnici s parním provozem. (Bez odbočky přes Žitavu je to 20 – 25 km, se Žitavou je délka 30 – 35 km, s variantou do St. Marienthalu a zpět je to cca 60 km)
- nebo (Tip pro náročnější bikery, bez turistické speciálky 1:25000 nelze tuto trasu doporučit) vrstevnicovou cestou z Horního sedla - začátek je u hlavní silnice cca 600 m pod Kapličkou na Horním sedle 50 m pod sjezdem z hlavní silnice) lze projet k Jítravskému sedlu a dále k Rozkoši – odbočka k hradu Roimund – dále po modré turistické značce k Buku Republiky – Kryštofovu Údolí - a dále po cyklotrase č. 21 do Andělské Hory a Chrastavy u Nádraží. Odtud vede cyklotrasa č. 14 do Hrádku nad Nisou. (Délka cca 35 km náročným i méně náročným terénem)

4. Doplnkové a alternativní aktivity

4.1. Golf Club Grabštejn

Grabštejn, 463 34 Hrádek nad Nisou

kontaktní adresa Golf Club Grabštejn Žitavská 155, 463 31 Chrastava

Hřiště se nachází v klidné lokalitě 20km od Liberce v katastru obce Chotyně, poblíž hlavní silnice do Hrádku nad Nisou a dále do Polska a Německa k dispozici 9-ti jamkové znormované klubové hřiště a 5-ti jamková akademie. Na hřišti je k dispozici půjčovna golfových potřeb a po dohodě je možné si zajistit i služby instruktora. Návštěvníci hřiště se mohou občerstvit na kryté terase s výhledem na hřiště nebo v klubovně golfového klubu. Golfová sezóna začíná v dubnu a trvá až do října. Hrací poplatky pro příchozí hráče jsou 300,- Kč/všední den a 400,-Kč/víkendový den a to včetně zapůjčení golfových holí.

- Přístup od parkoviště cca 50 m, přístupnost pro invalidy dobrá (louka),

- Objednávky a rezervace mimo návštěvní dobu na ☎ +420607932216
- E-mail gcg@gcg.cz
- Další informace na www.gcg.cz

4.2. Sportovní areál Orel

U Koupaliště 743 46334 Hrádek nad Nisou

Sportovní vyžití, ubytování, stravování, regenerace

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy téměř bezbarierový
- Objednávky a rezervace na tel . ☎ +4205140398
☎ +420728697244
- E-mail: orel.hradek@iol.cz
- stravování kapacita 50 míst (Restaurace Tenis)
- ubytování 20 lůžek
- Možnost sportovního vyžití
- Minigolf , umělé kluziště ,(44*20)
- Biotopický regenerační bazén
- 8 otevřených (5 krytých)antukových dvorců.1 krytý dvorec s umělou trávou.

4.2. Kristýna

Kristýna, akciová společnost, Žitavská 733, 463 34 Hrádek nad Nisou

Rekreační a sportovní areál, ubytování, stravování, koupání, zábava

Ne náhodou dávali horníci dolům jména podle svatých. Vedle Kristýny zde v okolí Hráku byly i doly Barbora, František, Josef, Marie apod.. Zvláště v podzemí si člověk uvědomoval všudypřítomnost nebezpečí a svoji vlastní nevelkou šanci mu osamoceně čelit. Proto si hledal pomocníky, ti mezi svatými patřili k nejspolehlivějším. Důl Kristýna dal jméno i dnešnímu areálu vodních sportů, ubytování a rekreace v místech původního zatopeného dolu na lignit (druh uhlí).

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy téměř bezbarierový
- Telefonická objednávka ubytování

celoročně - ☎ +420 603502953 nebo ☎ +420 603563315

květen – září ☎ +420 485140091

říjen – duben ☎+420 482757755

- Stravování ☎ 777204012 Pizza sever (30 míst uvnitř, venku až do 400 míst)
- penzion Kristýna☎ 777610527 Bílek
- Objednávka je možná i online www.hradek.cz/kristyna

Putování za renesancí je situováno do malebné krajiny severočeského příhraničí, mezi Lužické a Jizerské hory a mezi Liberec a Žitavu (SRN). Širší nabídka doplňkových a alternativních atraktivit - např. provoz bazénů, fit center, zábavních center, heren, organizace kulturních a sportovních aktivit je soustředěna zejména do obou větších blízkých měst. V Liberci i Žitavě je Zoo, v Liberci navíc botanická zahrada.

5. Zajištění přímých / základních služeb

5.1. Ubytování a stravování

Hrádek nad Nisou

BARANDOV PIZZERIA-RISTORANTE

Liberecká 400, 46334 ,Hrádek nad Nisou

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy téměř bezbarierový
- Otevřeno: otevírací doba denně 11:00- 22:00(23 :00)
- Objednávky a rezervace na ☎ +420720546193
- E-mail: rehacek@seznam.cz
- kapacita 115míst, (50restaurace, 30 salonek, 35 zateplená veranda)
- ubytování 24 lůžek v třílůžkových pokojích

RESTAURACE BALADA

Horní náměstí 109 46334 Hrádek nad Nisou

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy téměř bezbarierový
- Otevřeno: otevírací doba denně 10.00:22:00
- Objednávky a rezervace na tel. ☎ +420485109062 Mobil:775228070
- E-mail: balada.hradek@volny.cz
- www.vija.cz
- kapacita 60 míst

RESTAURACE DĚLNICKÝ DŮM

Václavská 189, 46334 Hrádek nad Nisou

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy ztížený
- Otevřeno: otevírací doba denně 10.00:0400
- Objednávky a rezervace na tel. ☎ +420485140060
☎ +420485140069
☎ +420608919395
- E-mail: vijaliberec@iol.cz
- www.vija.cz
- delnickydum.infohelp.cz
- kapacita restaurace 120 míst, 40 míst bar, 300 míst sál
- Rauty ,obědy ,večeře

RESTAURACE TENIS (U SPORTOVNÍHO AREÁLU OREL)

U Koupaliště 743 46334 Hrádek nad Nisou

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy téměř bezbarierový

- Otevřeno: otevírací doba denně 11:00:22:00
- Objednávky a rezervace na tel. ☎ +4205140398
- ☎ +420728697244
- E-mail: orel.hradek@iol.cz
- kapacita 50 míst,
- ubytování 20 lůžek
- Možnost sportovního vyžití
- Minigolf, umělé kluziště (44*20)
- Biotopický regenerační bazén
- 8 otevřených (5 krytých) antukových dvorců .1 krytý dvorec s umělou trávou.

CAMELOT RESTAURANT

Horní náměstí 124 46334 ,Hrádek nad Nisou

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy ztížený
- Otevřeno: otevírací doba denně 11:00- 22:00(24:00)
- Objednávky a rezervace na tel. +420776777776
- E-mail: camelotrestaurant@quick.cz
- kapacita 60 míst, sál 300 míst
- akce na vaše přání, rauty, setkání

Václavice

HOSTINEC U SLUNCE

Václavice 161 463 34 Hrádek nad Nisou

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy téměř bezbarierový
- Otevřeno: otevírací doba denně mimo sezónu úterý-neděle 15.00 - 22.00
- občerstvení (buřty a hospodské speciality k pivu)
- kapacita 40 míst + nezastřešená terasa 40 + po objednávce sál 100
- 482723349
- vesnické tancovačky a podobné akce

Bílý Kostel

RESTAURACE TATRAN

Bílý Kostel 184

- Přístupnost dobrá, parkoviště. před objektem. Přístup pro invalidy ztížený
- Otevřeno: otevírací doba denně 9.00:22.00(24.00)
- Objednávky a rezervace na tel. +420485143424
- E-mail:není
- kapacita 50 míst pro kuřáky ,terasa40 míst

RESTAURACE U FORMÁNKU

463 31 Bílý Kostel 235

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy ztížený

- Otevřeno: otevírací denně 10.00:22.00
- Objednávky a rezervace na tel. +420482723349
- E-mail: restaurantuformanku@seznam.cz
- kapacita 60 míst

MYSLIVECKÁ CHATA DIANA

Bílý Kostel

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy téměř bezbarierový
- Otevřeno: otevírací denně 13.30:01.30
- Objednávky a rezervace na tel. +420723923277
- E-mail: není
- Další služby: terasa, kulečnick, svatby apod.
- kapacita 50 míst

Grabštejn

RESTAURACE OÁZA

Gabštejn

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy - bezbariérové
- Otevřeno: otevírací doba denně 10.00 - 22.00
- Objednávky a rezervace na tel. +420736764688
- E-mail: není
- kapacita 50 míst pro kuřáky ,terasa 40 míst

Chotyně

RESTAURACE KLUB

Chotyně u nádraží

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy ztížený
- Otevřeno: otevírací doba úterý-čtvrtek 16.00:22.00
- pátek-sobota 15.00:24.00
- Objednávky a rezervace na tel. +420482345607
- +420482345608
- E-mail: ou.chotyne@volny.cz
- kapacita 50 míst,
- rezervace na obecním úřadě na uvedených číslech

PENZION MORGENSTERN

Chotyně 9

- Přístupnost dobrá, uzavřené parkoviště v objektu Přístup pro invalidy ztížený
- Objednávky a rezervace na tel. +420731474837
- E-mail: ivana.morgensternova@seznam.cz
- kapacita 3 apartmány (4, 4 a 5 osob)
- herna, bazén, zahradní gril
- servis motorových vozidel (bez omezení značky)

- Otevřeno: otevírací doba denně 12.00:22.00
- Objednávky a rezervace na tel. +420482345234
- E-mail: zatím není
- kapacita 50 míst, salónek 50 míst
- ubytování 26 lůžek
- akce na vaše přání, rauty, setkání

RESTAURACE U UHLÍŘŮ

Kryštofovo Údolí 126

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy ztížený
- Otevřeno: otevírací doba středa-pátek 17.00:22.00
- sobota 12.00:24.00
- neděle 12.00:20.00
- Objednávky a rezervace na tel. +420482720357
- E-mail: uhlirpenzion@seznam.cz
- kapacita 35 míst
- ubytování 18 lůžek

PENZION A RESTAURACE EVA

Kryštofovo Údolí 210

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy ztížený
- Otevřeno: otevírací doba denně mimo sezónu pátek-neděle 12.00:24.00
- v sezóně denně nebo po předchozí domluvě
- Objednávky a rezervace na +420482721150
- E-mail: sajmonj@seznam.cz
- kapacita 30 míst
- ubytování 20 lůžek
- akce na vaše přání, rauty, setkání

Ještěd

JEŠTĚD HORSKÝ HOTEL

- Přístupnost dobrá, parkoviště před objektem. Přístup pro invalidy ztížený
- Otevřeno: otevírací doba denně 8.:00- 22:00(24:00)
- Objednávky a rezervace na ☎. +420485104291
- ☎ +420605292563
- E-mail: recepce@jested.cz
- www.jested.cz
- kapacita 120 míst, kavárna 50 míst
- ubytování 50 lůžek +20 přistýlek
- akce na vaše přání, rauty, setkání

5.2. Informační centra

Turistické informační centrum Hrádek n.N.

(ve dvoře radnice)

Horní náměstí 73

Hrádek na Nisou

463 34

☎ +420 485 140 634

Mail: infohradek@volny.cz

Web: www.hradek.cz

Městské informační centrum Chrastava

Liberecká 40 463 31 Chrastava

☎ +420 485 143 161

fax +420 485 143 344

e-mail: info@chrastava.cz

www.chrastava.cz

5.3. Informace o nepřímých službách

Servis a možnost zapůjčení pomůcek

Sport N Jiří Novák

Horní náměstí 72 Hrádek nad Nisou

Prodej a servis kol

sportovní potřeby

☎ +42048514036

☎ +420607502636

Velo a sSport

Nám. 1. máje 225

463 31, Chrastava

485143061

veloasport.vos@tiscali.cz

5.4. Dostupnost, resp. zajištění základního sortimentu spotřebního zboží

Albert Liberecká 642

463 34 HRÁDEK NAD NISOU

- Otvírací doba Po – So 7.00 – 20.00
Ne 10.00 – 20.00
- E-mail: info@ahold.cz,
- ☎ +420 800402402 (bezplatná infolinka)

Široká síť lokálních prodejen je po celé oblasti. Večerní prodej v Hrádku nad Nisou a Chrastavě a u benzinových čerpacích stanic (Hrádek nad Nisou, Chrastava)

5.5. Dostupnost, resp. zajištění finančních služeb

Bankomat ČS – Hrádek nad Nisou – Horní náměstí 84
463 34 Hrádek nad Nisou

☎ +420 800 207 207, WWW: <http://www.csas.cz>

Bankomat ČS – Chrastava, Turpišova 408, 463 31 Chrastava

☎ +420 800 207 207, WWW: <http://www.csas.cz>

Směnárny Hrádek nad Nisou 1. máje 239, 463 34 Hrádek nad Nisou

- ☎ +420 482 723 330
- E-mail: vzvsmenarna@seznam.cz

5.6. Místa odpočinku

Hraniční přechod Hrádek nad Nisou –Porajów – odpočívadlo, toalety, benzinová pumpa, drobný prodej, WC, promenáda k Trojmezí

5.7. Pošty

v Hrádku nad Nisou, Chrastavě, Chotyni, Kryštofově Údolí, Chotyni a Bílém Kostele.

5.8. V nouzi

V ohrožení funguje linka ☎ 112

v Hrádku nad Nisou:

Městská policie	☎	+420 602 345 966
Policie ČR	☎	+420 485 140 217
Pohotovost	☎	+420 482 723 000
Lékárna	☎	+420 485 140 123

5.9. Církvě

Bépel – Jednota bratrská Chrastava 1. patro kina Turpišova 236, 463 31 Chrastava

- Nedělní shromáždění - 9.30
- Dětské a mateřské centrum středa - 9.30
- ☎ +420 605 268348 , 482713543
- E-mail: jbchrastava@volny.cz

Církev Československá husitská

- Lutherova 419, hrádek nad Nisou
- kontakt +420 723 255 696
- E- mail hedvika.z@eurnet.cz

Římskokatolická církev

Kryštofovo Údolí

- kostel sv. Kryštofa
- Mše sv. květen až říjen každou neděli 16.30
- v zimním období každou poslední neděli v měsíci 16.30
- Duchovní správce: P. František Opletal,
- ☎ +420 485 108 506

Hrádek nad Nisou

- kostel sv. Bartoloměje
- Mše sv. út 17.00; čt 17.00 ; Ne 8.00
- Duchovní správce: P. Pavel Tomáš Genert OFM
- ☎ +420 485 108 506

Chrastava

- Kostel sv. Vavřince
- Mše sv. st 17.00; Pá 17.00; Ne 10.30
- Duchovní správce: P. Pavel Tomáš Genrt OFM,
- ☎ +420 485 121 293

Bílý Kostel nad Nisou

- Kaple na faře
- Mše sv. 1 a 3 so v měsíci 17.00
- Duchovní správce: P. Pavel Tomáš Genrt OFM,
- ☎ +420 485 121 293

6. Základní ceny produktu - orientační rozmezí nákladů ve struktuře zahrnutých služeb

6.1. Hlavní aktivity

Hrad Grabštejn Vstupné dospělí 40 Kč, děti 20 Kč, cizojazyčný výklad 60 Kč

Městské muzeum Chrastava Vstupné 10 Kč, děti 5 Kč (15 Kč cizojazyčný výklad)

Führichův dům 15 Kč/ 10 Kč

Hasičské muzeum Chrastava Vstupné 30 Kč důchodci 20 Kč děti 10 Kč

Kryštofovo údolí Muzeum Betlémů (aktuální cena není známa)

Kláster Cisterciáckého řádu St. Marienthal, Ostritz vstupné 3.00 Euro á 1 osoba - děti do 14 let věku 1.50 Euro (Zahrada biblických rostlin (1.00 Euro/ 0,50 Euro)

Muzeum Žitava Kostel sv. kříže Vstupné 4 Euro Snížené 2 Euro

6.2. Doplnkové aktivity

Sportovní areál Orel

- Tenisová hala - kurt - 320 Kč 90 minut
- Venkovní kurty 1 osoba 80 Kč na den
- Minigolf 30 Kč den
- Otevřený plavecký bazén 50 Kč

Rekreační areál Kristýna

- vstupné koupaliště 30 Kč děti 20 Kč

Golf klub Grabštejn

- Jednorázové vstupné všední den 300 Kč, víkendy 400 Kč

6.3. Ubytování

- Většina penzionů 200 – 450 Kč
- Motel Zámeček 750 - 1300 Kč
- Horský hotel Ještěd 650 – 1650 Kč

6.4. Stravování

- Ceny se většinou pohybují v nižší hladině, horní hranice dosahují ojediněle v několika luxusnějších podnicích.
- Obědy od 80 Kč do 200 Kč
- Minutky od 80 do 300 Kč
- Láhev vína do 200 Kč
- Pivo 12 - 42 Kč
- Limonády 9 – 79 Kč

7. Forma prezentace produktu

- letáky – individuální distribuce pro cílovou skupinu zdarma, k dispozici v I-centrech Hrádek nad Nisou, Chrastava, Liberec apod..
- internet – Putování za renesancí má svoje vlastní webové stránky
- katalogy cestovních kanceláří
- výstavy a veletrhy Drážďany, Praha, Brno, Jablonec nad Nisou
- Informační panel na hradě Grabštejně
- promotion - Grabštejn a vybraná města regionu, květen 2006

8. Forma dostupnosti / prodeje produktu

- Přímý prodej prostřednictvím cestovních kanceláří
- Výstavy a veletrhy
- Telefonické / faxové objednávky atd.
- dotazníky – k dispozici v I-centrech a na Hradě Grabštejně

9. Způsob zajištění a získávání zpětné vazby od klientů

o “důvodech” příjezdu, spokojenosti se službami, vhodnosti forem a způsobů dopravy a spokojenosti s ní atd.

- dotazníky – k dispozici v I-centrech a na Hradě Grabštejně
- ankety – pomocí internetu
- Sledování návštěvnosti – v rámci činnosti správy SH Grabštejn na Hradě Grabštejně

Produkt manažer – Jan Sedlák, ☎ 482724208, E-mail - grabstejn@volny.cz

10. Základní podmínky přípravy produktů:

Osloveny vybrané subjekty pro spolupráci (dotčená I-centra, cestovní kanceláře, muzea, vybrané cestovní kanceláře apod...),

Participace na přípravě (TIC Hrádek nad Nisou, Městský úřad v Hrádku nad Nisou, realizační tým Jakubské poutní cesty, apod..v rámci pracovní skupiny, společné workshop s partnery na Grabštejně

Spoluúčast na marketingu produktu (NPÚ úop v Liberci, Mikroregion Hrádecko-Chrastavsko, Muzeum a Infocentrum Chrastava, TIC Hrádek nad Nisou, Kristýna a.s.

Management celého procesu

Ing. Romana Cermanová - Řízení projektu po technické stránce, Finanční management, Příprava smluvních vztahů, Řízení projektu, komunikace s partnery

Mgr. Jan Sedlák - Organizuje a technicky zajišťuje realizaci projektu, Komunikace s externími dodavateli služeb ,Komunikace s médii (publicita projektu), Koordinuje jednotlivé stránky projektu

Financování projektu viz kapitola Rozpočet.

Participace na přínosech lze očekávat znatelný a dokladovatelný vzestup návštěvnosti na Hradě Grabštejně, očekávaný vzestup návštěvnosti na jednotlivých zastaveních v rámci projektu a znatelný vzestup poptávky po službách v celé oblasti Putování za renesancí vyvolaný realizací projektu.

Očekáváme, že míra naplnění všech uvedených segmentů bude rámcově odpovídat náročnosti a složitosti produktu.

Kontakt ☎ +420777699629

E-mail - r.cermanova@gmail.com

PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ

